

Informacje o charakterze jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej

Banku Spółdzielczego w Jasionce według stanu na dzień 31.12.2024 r.

Cele strategiczne oraz zasady zarządzania ryzykiem istotnym

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Jasionce, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Jasionce jest ryzyko kredytowe w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- *ryzyko płynności i finansowania,*
- *ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,*
- *ryzyko walutowe,*
- *ryzyko operacyjne,*
- *ryzyko braku zgodności*
- *ryzyko wyniku finansowego (biznesowe)*
- *kapitałowe (niewypłacalności)*
- *ICT (po wejściu w życie Rozporządzenia 2554/2022 tj. 17 stycznia 2025r.)*

Ryzyka uznane za istotne zgodnie RMFFiPR tj. reputacji i nadmiernej dźwigni finansowej, po przeprowadzeniu oceny adekwatności kapitałowej zostają przez Bank uznane nadal za nieistotne.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmuje:

1. Gromadzenie informacji.
2. Identyfikację i ocenę ryzyka.
3. Limitowanie ryzyka.
4. Pomiar i monitorowanie ryzyka.
5. Raportowanie.
6. Zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą Strategii.

Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
2. przeprowadzanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
3. podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
4. działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2. Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,
3. Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów,
4. Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5. Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6. Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
7. Kontroli działalności kredytowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje kredytowe zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednolicone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec przedsiębiorców obok przyjętych metod oceny zdolności kredytowej, można stosować indywidualne zasady zarządzania.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad określonych w „Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Jasionce” Bank udziela kredyty konsumenckie i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu Rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika Dtl, DSt, LtV opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum socjalne.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji aktywów i zobowiązań pozabilansowych oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami oraz z „Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych” obowiązującą w Banku.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. Dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
2. Stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
3. Analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
4. Zarządzaniu ekspozycjami zagrożonymi (nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi)
5. Przedsięwzięciach organizacyjno-kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko.

Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego, struktura i dynamika kredytów zagrożonych, wynik z tytułu rezerw celowych.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko ds. Ryzyka. Raporty dotyczące koncentracji wg: kategorii ryzyka, grup klientów, jednorodnych instrumentów finansowych, branż, przyjętych form zabezpieczeń, dużych ekspozycji kredytowych, ekspozycji detalicznych, ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie transakcji z udziałem osób wewnętrznych, odstępstw kredytowych, kredytów ESG, oraz informację w zakresie adekwatności kapitałowej. Raporty zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej”.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności ze sprawozdawczością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. Analizę ilościową i wartościową portfela,
2. Analizę wskaźnikową,
3. Ocenę realizacji limitów koncentracji,
4. Analizę jakościową portfela,
5. Analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Stanowiska ds. Ryzyka. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w planie ekonomiczno-finansowym. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym. Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez pracownika kredytowego prowadzącego dokumentację danego klienta. Dodatkowo ustanowione zostały limity strategiczne spośród wszystkich limitów ograniczających ryzyko kredytowe. Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów jednostkowych jest sygnalizowany osobie kierującej komórką udzielającą kredyty, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże ekspozycje lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
2. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
3. Restrukturyzowanie zadłużenia,
4. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
5. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych.
2. Podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej.
3. Utrzymanie wskaźników płynności w tym miar określonych w Rozporządzeniu UE.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy.

Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku. Struktura posiadanych przez bank aktywów powinna umożliwić elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank zdywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

1. Płynności.
2. Bezpieczeństwa.
3. Rentowności.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
2. Płynnością krótkoterminową i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych (w tym limitu strategicznego) oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego, ryzyka przeszacowania i opcji klienta.
2. Podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż.
3. Codzienna realizacja polityki stóp procentowych w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. Do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz na wielkość kapitału ekonomicznego Banku.
3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem niedopasowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta oraz w oparciu o zasadę bezwarunkowego, modelowania przepływów pieniężnych,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów w tym limitu strategicznego i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.
5. Utrzymywanie wyników testów nadzorczych SOT EVE i SOT NII w wyznaczonych limitach nadzorczych.

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut).
8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego (w tym limitu strategicznego) realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.
11. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, jeżeli udział pozycji walutowych w sumie bilansowej nie przekroczy 5%.

Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem usług płatniczych jest ograniczenie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania:

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym.
2. Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego, incydentów naruszenia bezpieczeństwa w zakresie świadczenia usług płatniczych, naruszeń ochrony danych osobowych, bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zdarzeń ryzyka prowadzenia działalności (conduct risk) oraz ryzyka utraty reputacji.
3. Opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego.
4. Zarządzanie kadrami.
5. Określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank.

6. Zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określenie działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone.
7. Przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
8. Weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi.

Działania zabezpieczające:

1. Zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
2. Wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
3. Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
4. Ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych, zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji zgodnie z zapisami Rekomendacji „D” oraz zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie usług płatniczych,
5. Zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu.
6. Działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów.
7. Stosowanie ubezpieczeń.
8. Tworzenie planów awaryjnych ciągłości działania.
9. Okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczania możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Ryzyko braku zgodności

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz przyjętych standardów postępowania.

W celu ograniczania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są następujące działania:

1. Efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.
2. Sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.
3. Dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi.
4. Dążenie i dbałość o:
 - wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
 - pozytywny odbiór Banku przez Klientów,
 - przejrzystość działań Banku wobec Klientów.
5. Stałe aktualizowanie/dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrola ich przestrzegania.
6. Pomiar, monitorowanie, ocena oraz raportowanie ryzyka braku zgodności przez Stanowisko ds. Zgodności.

Ryzyko wyniku finansowego (biznesowe)

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem wyniku finansowego jest osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie wynikającym z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Cel ten jest realizowany poprzez:

1. Utrzymywanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, planowania i zarządzania wynikiem finansowym
2. Pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka.

Adekwatność kapitałowa – ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie zgodnie ze wskazaniem KNF łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie nie niższym niż 10,5% oraz pozostałych współczynników kapitałowych na poziomie: kapitału Tier I (T1) nie niższym niż 8,5% oraz współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1) nie niższym niż 7%. W dniu 18.03.2020 r. zostało opublikowane rozporządzenie Ministra Finansów uchylające rozporządzenie w sprawie bufora ryzyka systemowego (w dotychczasowej wysokości 3%). W związku z tym powyższe współczynniki kapitałowe uwzględniają bufor zabezpieczający w wysokości 2,5%.

W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.

1. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
2. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
3. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
4. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
5. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
6. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR.

Zarządzanie ryzykami

Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem – Prezes Zarządu,
4. Dyrektor Oddziału,
5. Komitet kredytowy,
6. Stanowisko ds. Ryzyka
7. Stanowisko ds. Zgodności
8. Zespół Analityków kredytowych
9. Pozostali pracownicy Banku
10. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez stanowiska drugiej (II) linii obrony (systemu kontroli wewnętrznej).

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

System informacji zarządczej

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIŻ, opiera się na następujących założeniach:

1. Informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy statutowe,
2. Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
3. Uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
4. Przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
5. W przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
6. Jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
7. System informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

1. o charakterze strategicznym dla Banku,
2. dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
3. dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
4. ocena adekwatności kapitałowej,
5. dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne),
 - b) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - c) strukturę przychodów i kosztów,
 - d) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
 - e) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
6. realizacji zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
7. dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.

W realizacji systemu informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Prezes Zarządu,
4. Członek Zarządu - Główny Księgowy,
5. Członek Zarządu ds. Handlowych
6. Dyrektor Oddziału
7. Zespół Księgowości i Sprawozdawczości
8. Stanowisko ds. Ryzyka
9. Zespół Handlowy
10. Stanowisko Organizacyjno - Samorządowe i Kadr.
11. Stanowisko Obsługi Informatycznej
12. Stanowisko ds. zgodności
13. Inspektor Ochrony Danych (IOD)
14. Zespół Analityków Kredytowych

Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Stanowisko ds. Ryzyka.

System kontroli wewnętrznej

Cele systemu kontroli wewnętrznej

1. skuteczność i efektywność działania banku,
2. wiarygodność sprawozdawczości finansowej,
3. przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w banku,
4. zgodność działania banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Rola Zarządu banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu

1. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku.
2. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

3. Komitet Audytu odpowiada za bieżące monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej na zlecenie Rady Nadzorczej oraz opiniowanie systemu kontroli wewnętrznej na potrzeby dokonywania przez Radę Nadzorczą corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej
4. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w tym nad audytem wewnętrznym sprawuje Prezes Zarządu.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

1. Poziom I (pierwsza linia obrony) – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej banku przez komórki organizacyjne odpowiedzialne za podejmowanie ryzyka w trakcie działalności operacyjnej.
2. Poziom II (druga linia obrony) – niezależna ocena ryzyka przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub komórkach organizacyjnych: Stanowisko ds. Zgodności, Stanowisko ds. Ryzyka, Zespół Analityków kredytowych, Komitet Kredytowy.
3. Poziom III (trzecia linia obrony) – audyt wewnętrzny, sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - a. Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
 - b. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
 - c. Raportowanie w ramach funkcji kontroli
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne istotnym procesom.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - a. rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - b. opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, z procesami w działalności banku, które zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

Bank posiada następujące rodzaje mechanizmów kontrolnych:

1. procedury,
2. podział obowiązków,
3. autoryzacja, w szczególności autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych,
4. kontrola dostępu,
5. kontrola fizyczna,
6. proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym;
7. inwentaryzacja,
8. dokumentowanie odstępstw,
9. wskaźniki wydajności – rozumiane jako wprowadzanie i stosowanie wskaźników prezentujących stopień wykonania danego celu w określonym czasie.
10. szkolenia,
11. samokontrola,
12. zabezpieczenia prawne – możliwość złożenia pozwu w wyniku naruszenia umowy przez dostawcę lub kontrahenta lub nałożenia kar umownych,
13. ubezpieczenia - obowiązkowe lub niezbędne dla bezpiecznego i niezakłóconego prowadzenia działalności banku,

Sprawozdawczość w zakresie kontroli wewnętrznej

1. Osoby uprawnione do testowania przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej w okresach półrocznych sporządzają sprawozdanie z przeprowadzonych testów i przedkładają je Prezesowi Zarządu.
2. Zarząd banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą o sposobie wypełnienia zadań związanych z zaprojektowaniem, wprowadzeniem oraz zapewnianiem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli, komórkę do spraw zgodności i komórkę audytu wewnętrznego oraz zapewnieniu niezależności audytu wewnętrznego i komórki do spraw zgodności oraz środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań tych komórek.
3. Rada Nadzorcza Banku corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej 1 i 2 poziomu systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o przyjęte kryteria oceny m.in. na podstawie:
 - a. Informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej,

- b. Ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- c. Wyników audytu zrealizowanych przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
- d. Raportów przedstawianych przez komórkę ds. zgodności,
- e. Wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF,
- f. Stopnia realizacji celów strategicznych Banku,
- g. Osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony,
- h. raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli,
- i. istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku,

Z uwagi na fakt, że Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS oraz uwzględniając zapisy Ustawy o bankach spółdzielczych, 3 linia obrony (tj. Audyt Wewnętrzny) jest realizowana przez jednostkę zarządzającą Systemem Ochrony. W związku z tym ocena adekwatności i skuteczności 3 linii obrony jest dokonywana wyłącznie przez Radę Nadzorczą jednostki zarządzającej Systemem Ochrony. Ocena ta, jest następnie wykorzystywana przez Radę Nadzorczą Banku do dokonania oceny całego systemu kontroli wewnętrznej.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny, odpowiedzialny. Poprzez niezależność kontroli wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrolę według ustalonych metod, dokonuje oceny skuteczności procedur i regulaminów oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli. Obiektywność kontroli rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii od kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych. Odpowiedzialność kontroli wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych zadań, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie nieudomówień i nieścisłości. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka tj., obejmuje w szczególności istotne procesy obciążone wysokim ryzykiem.

Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennej działalności wszystkich pracowników banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki.

Polityka wynagradzania

W Banku obowiązuje Polityka wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Jasionce. Polityka jest dostępna na stronie www.bsjasionka.pl. W Banku nie wyłoniono z Rady Nadzorczej Komitetu ds. wynagrodzeń.

W 2024 roku Rada Nadzorcza obradowała pięć razy w sprawie wynagrodzeń.

*Zarząd
Banku Spółdzielczego w Jasionce*